

Оподаткування адвокатської діяльності

Всі крапки над «і» щодо сплати ЄСВ

SAYENKO KHARENKO
NEWLAW FIRM

Анастасія Волько
адвокат Sayenko Kharenko

Порядок оподаткування адвокатської діяльності

Форми здійснення адвокатської діяльності:

- Індивідуально (ФОП, незалежна професійна діяльність)
- Через адвокатські об'єднання (АО створюється шляхом об'єднання двох або більше адвокатів (учасників), і діє на підставі статуту)
- Через адвокатські бюро (АБ створюється одним адвокатом, і діє на підставі статуту)

Форми оподаткування адвокатської діяльності:

- Оподаткування особи, яка проводить незалежну професійну діяльність
- Оподаткування ФОП
- Оподаткування юридичної особи

Оподаткування АО та АБ

Загальна система оподаткування:

- 18% податок на прибуток
- 20% ПДВ (при перевищенні показників)

Спрощена система оподаткування (3-тя група єдиного податку):

- 5% (3% - у разі, якщо платник ПДВ) єдиний податок
- 9% ПДФО
- 1,5 % військовий збір

ФОП чи незалежна професійна діяльність?

Що обрати?

Який порядок сплати ЄСВ?

Законодавче врегулювання

Ст. 13 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»:

«1. Адвокат, який здійснює адвокатську діяльність індивідуально, є самозайнятою особою».

Законодавче врегулювання

П.п. 14.1.226 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу України:

«самозайнята особа – платник податку, який є фізичною особою-підприємцем або провадить незалежну професійну діяльність за умови, що така особа не є працівником у межах такої підприємницької чи незалежної професійної діяльності.

Незалежна професійна діяльність - участь фізичної особи в науковій, літературній, артистичній, художній, освітній або викладацькій діяльності, діяльність лікарів, приватних нотаріусів, адвокатів, аудиторів, бухгалтерів, оцінщиків, інженерів чи архітекторів, особи, зайнятої релігійною (місіонерською) діяльністю, іншою подібною діяльністю за умови, що така особа не є працівником або фізичною особою – підприємцем та використовує найману працю не більш як чотирьох фізичних осіб».

Законодавче врегулювання

ст. 178 Податкового кодексу України:

«особи, які мають намір здійснювати незалежну професійну діяльність, зобов'язані стати на облік в органах державної податкової служби за місцем свого постійного проживання як самозайняті особи та отримати свідоцтво про таку реєстрацію згідно зі ст. 65 ПКУ».

Умови здійснення незалежної професійної діяльності:

- Не бути найманим працівником
- Не бути ФОП
- Використовувати найману працю не більше 4-х осіб

Якщо особа вже є зареєстрованою як ФОП (з КВЕД 69.10 – діяльність у сфері права), то не має необхідності ставати на облік у податковій як самозайнята особа.

Оподаткування незалежної професійної діяльності

Дохід (для оподаткування) = дохід – витрати, пов'язані з провадженням НПД

- ПДФО – 18%
- Військовий збір – 1,5 %
- ЄСВ* - не може бути меншою за розмір мінімального страхового внеску на місяць**

****Мінімальний страховий внесок = 34,7% X 4 173 грн. = 1 448 грн.**

***Для ФОП (зі спрощеною системою оподаткування) ЄСВ - 22% (не менш ніж 918,06 грн. за місяць, макс.база – 15 МЗП)**

Сплата ЄСВ

ч.1 ст.4 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування»*

«платниками єдиного внеску є:

.....

4) фізичні особи - підприємці, в тому числі ті, які обрали спрощену систему оподаткування;

5) особи, які провадять незалежну професійну діяльність, а саме наукову, літературну, артистичну, художню, освітню або викладацьку, а також медичну, юридичну практику, в тому числі адвокатську, нотаріальну діяльність, або особи, які провадять релігійну (місіонерську) діяльність, іншу подібну діяльність та отримують дохід від цієї діяльності».

***Пункт 4 та пункт 5 зазначені в якості «або»**

Позиція податкової

лист ДФС України від 13.03.2017 № 3425/П/99-99-13-02-03-14:

- *«взяття на облік платників єдиного внеску, на яких не поширюється дія закону «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань», здійснюється за місцезнаходженням чи місцем проживання у день отримання від них заяви про взяття на облік платника єдиного внеску за формою № 1-ЄСВ;*
- *Єдиний внесок підлягає сплаті незалежно від фінансового стану платника»*

Лист Мінфін від 18.04.2017 №11220-16-10/10500:

- *«фізична особа, яка здійснює незалежну професійну діяльність (адвокат), може бути знята з обліку на підставі поданої до контролюючого органу за основним місцем обліку заяви про ліквідацію або реорганізацію платника податків, за формою N8-ОПП за умови внесення до Єдиного реєстру адвокатів України записів про зміну організаційної форми адвокатської діяльності або зупинення чи припинення права на заняття адвокатською діяльністю»*

Позиція податкової

Лист ГУ ДФС у м. Києві від 25.03.2016 № 7286/10/26-15-13-02-16:

- Адвокат **не може бути підприємцем** (немає мети отримання прибутку, лише захист та представництво інтересів), а отже може бути оформлений лише як самозайнята особа;
- Не може обирати спрощену систему оподаткування (ЄСВ 22%)

Судова практика

Постанова ВАСУ від 21.01.2016 у справі №808/7758/13-а що донарахування ПДФО:

«...діяльність адвоката підпадає під визначення незалежної професійної діяльності, оподаткування доходів від отримання якої регулюється статтею 178 ПК України, лише у випадку, якщо така особа не зареєстрована як фізична особа-підприємець відповідно до вимог законодавства.

Таким чином, висновок попередніх судових інстанцій у справі, яка розглядається, про необхідність ФОП за наведених обставин зареєструватись як самозайнята особа та оподатковувати доходи, отримані від адвокатської діяльності, за правилами статті 178 ПК України не ґрунтується на правильному застосуванні норм матеріального права».

Судова практика

Рішення Рівненського окружного адміністративного суду від 16.03.2018 у справі №817/505/18:

«в розумінні Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» позивач є застрахованою особою, і єдиний внесок за нього регулярно нараховує та сплачує роботодавець в розмірі не менше мінімального, що виключає обов'язок по сплаті єдиного внеску позивачем як особою, що має право провадити адвокатську діяльність, зокрема у періоди, коли він був найманим працівником, а не самозайнятою особою.

Постанова Житомирського апеляційного адміністративного суду від 19.06.2018 у справі №817/505/18:

«...особа, яка провадить незалежну професійну діяльність, зокрема адвокатську, вважається самозайнятою особою і платником єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування лише при умові, що така особа не є найманим працівником в межах такої незалежної професійної діяльності і що вона отримує дохід саме від такої незалежної професійної діяльності».

Судова практика

Постанова Верховного Суду від 28.03.2019 у справі №820/6324/17 щодо нарахування ЄСВ:

«Отже, необхідними умовами для сплати особою єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування є провадження такою особою, зокрема, незалежної професійної адвокатської діяльності та отримання доходу від такої діяльності. При цьому, свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю лише посвідчує право адвоката на здійснення професійної діяльності, однак не є підставою та доказом здійснення адвокатської діяльності».

Судова практика

Постанова П'ятого апеляційного адміністративного суду від 31.01.2019 у справі №815/2618/18

«Законом №2464 не передбачений порядок обліку та сплати єдиного внеску фізичними особами-підприємцями з ознакою провадження незалежної професійної діяльності.

Разом з тим, питання сплати ЄСВ регулюється не тільки даним Законом, але і нормами Податкового кодексу України, які є взаємопов'язані та повинні досліджуватися в сукупності.

Позивач здійснюючи підприємницьку діяльність за кодом КВЕД 69.10 - діяльність у сфері права та адвокатську діяльність займається одним і тим же видом підприємницької діяльності і у неї не виникає обов'язку подання звітності як особи, що провадить незалежну професійну діяльність, адже у такому випадку буде мати місце подвійний облік ідентичної господарської діяльності, а відповідно і подвійне оподаткування, що суперечить принципам податкового законодавства.

Судова практика

Рішення Вінницького окружного адміністративного суду від 04.02.2019 у справі №120/4288/18-а

«При цьому відповідно до підпункту 65.4.4 пункту 65.4 статті 65 Податкового кодексу України , контролюючий орган відмовляє в розгляді документів, поданих для взяття на облік особи, яка здійснює незалежну професійну діяльність, у разі коли фізична особа вже взята на облік як самозайнята особа.

Таким чином, податковим законодавством виключена можливість подвійного взяття на облік особи, яка здійснює незалежну професійну діяльність, у разі коли фізична особа вже взята на облік як самозайнята особа.

*...особа, перебуваючи на податковому обліку, як фізична особа-підприємець на спрощеній системі оподаткування, повинен перебувати на податковому обліку як фізична особа-підприємець з ознакою провадження незалежної професійної діяльності, вести єдиний податковий облік та сплату податків саме як **фізична особа-підприємець 2 групи єдиного податку із зареєстрованими видами діяльності**».*

Музейный переулок, 10
г. Киев 01001, Украина

тел. +38 044 499 00 00

Email: info@sk.ua

sk.ua